

THE UNIVERSITY OF FIJI

Centre for Indigenous Studies (CIS)

FIJ 302 Vanua, Land & People

FINAL Examination – SEMESTER 1, 2012

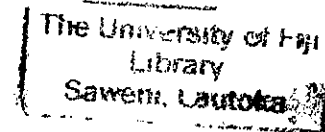
Time Allowed: 3 hours (10 minutes for reading)

The University of Fiji
Library
Saweni, Lautoka

AI DUSIDUSI

1. Sauma kece na taro ena ivola ni saumi taro
2. Sauma vakamatata na taro ka kakua ni vakaoti gauna ena ka e sega ni gadrevi
3. Tekivu sauma e dua na taro vou ena dua na drauniveva vou.
4. Wilika vinaka na taro ka tekivu volavola sara ena taro o kila vinaka na kena isau.

IMATAI NI WASEWASE

Mo sauma kece na taro ka tiko ena iwasewase qo.

1. Vola mai na veika era tukuna o ira ka volai koto qo e ra me baleta na vosa qo "VANUA" Mo vakamatatataka na kena ibalebale vei ira .

- a. Konai Thaman
- b. Asesela Ravuvu
- c. Rev Ilaitia Tuwere
- d. Ewins

(20 na maka)

2. E a tataunaka na Turaga na Tui Lau sa bale, o Ratu Sir Lala Sukuna, vei ira na lewe ni Bose Vakaturaga e rua na ka bibi. Vakamacalataka mai na veika a vakadreta vei ira. Ena daumaka mo vola saraga eso na qaqa ni nona vosa.

(20 na maka)

3. E a vakatututaka na Turaga Bale o Ratu Sir Lala Sukuna ena Bose Vakaturaga ena 1936 e dua na vakasama me baleta na noda qele ka sa qai vakayacori tiko e Viti nikua. Vakamacalataka na vakatutu oqo kei na kena inaki e tolu.

(20 na maka)

IKARUA NI WASEWASE

Mo sauma kece na taro ena iwasewase qo.

4. Eda a veitalanoataka e tolu na iwasewase tamata ka ra a mai tawa vanua e Viti.

Digitaka e rua na matatamata ka ra mai tawana na veivanua e Viti ka vakamacalataka na veika e a yaco. Ena nomu ivakamacala, mo vakamacalataka:

- a) O cei o ira kei na cava era a mai cakava e Viti
- b) Vakaraitaka na kena ivakadinadina eda kunea ena noda vanua edai.

(10 na maka)

5. Vakamacalataka e tolu na duidui o raica vei rau na koro erua qo: Nacamaki kei Lutu. Mo kuria na nomu ivakamacala ka tukuna e rua na ka erau tautauvata kina.

(10 na maka)

6. Vola mai e tolu na ka o kunea ni rau tautauvata kina o Sorolevu kei Nalotawa. Vakamacalataka e rua na ka erau duidui kina.

(10 na maka)

7. Ena noda bula vakavanua e laurai votu na veika era vakamareqeta na noda ka ra bula mai delaniyavu. Vakamacalataka e rua na ivakarau vakamareqeti ka kunei ena veikoro qo:

- a) Nalotawa
- b) Lutu
- c) Nacamaki
- d) Lomolomo
- e) Lauwaki

(10 na maka)

SA YALA EKE